

Riga Crypto si Iapona Enigel - continut

Poemul este constituit dintr-un prolog si balada propriu-zisa.

Balada zisa si in alte situatii similare (deci repatata ritualic) respecta structura acestei specii : prezentarea eroilor, aventura, deznodamantul Intalnirea ciupercii cu Iapona in spatiul vitalitatii fecunde al poienii definit prin "fragezime, "aer ud", "muschiul crud", "covoare de racoare", constituie intriga baladei.

Faptura feminina ispitita de somn si vis este un oaspete primit cu fast in regatul umbros si umed de insusi regele acestuia insotit ca intr-o ceremonie "de enunucul lui batran" - forma caricaturala si revers absolut al hermafroditului cu care realizeaza in fapt cuplul perfect. Ispitirea - petitul - si refuzul ei apar prezentate intr-un dialog.

"Fragii", fruct al ispitei, sunt alesi, probabil, pentru apropierea fnetica formata prin aliteratia "fragii fragezi", astfel imparatia pe care mirele i-o ofera virtualei sale mirese isi are nucleul simbolic in acest fruct analog marului din gradina Edenului. Ispita este reluata si amplificata prin "dulceata" din a doua oferta si apoi prin trofeul maxim -mirele insusi : "Daca pleci sa culegi/ Incepi, rogu-te cu mine".

Pentru Enigel, "somnul fraged si racoarea" definesc devenirea carni - "unduirea", potrivit vocabularului poetic barbian. Umbra racoroasa este tranzitia intre intunericul inghetat al Nordului si lumina Sudului. Soarele, astrul tutelar si calauzitor spre Sud, e si stapanul "sufletului-fantana" si al "roatei albe " din adancurile lui, determinandu-i cresterea dupa cum umbra sporeste "carnea" : "La soare roata se mareste/ La umbra numai carnea creste/ Si somn e carnea, se dezumfla/ Dar vant si umbra iar o umfla".

De remarcat, metafora "sufletului-fantana" (adanc si oglinda ce capteaza lumina), reprezentand constiinta si intelectul, cu capacitatea sa de a forma/ ascunde formarea lumii esteriore este atribuita doar fiintei umnae - "fiara batrana" dependenta de soare, dar fascinata de lumea somnolenta a visului infrarational si a carni. Pentru necoptul "Riga", soarele nu e lumina ci "macel" rosu cu "pete fel de fel" - dubla trimitere : la petele solare cunoscute din astrofizica, dar si infatisarea ulterioara, "nebuna" a ciupercii.

Firavul rege "fraged" incearca tardiv sa treaca "de partea umbrei moi" dar Soarele aprins inel nunteste cu Crypto, oglindindu-se in pielea-i cheala facand sa plezneasca "ascunsa-i inima".

Afundurile ciupercii, analoage "sufletului-fantana" uman, vor musti de venin si rosu untdelemn arse de focul Soarelui. "Marele / Nun si Stea" (ritmuri pentru nuntile necesare) ii pecetluiesc, adica il insemneaza si il descifreaza definitiv. Riga devine nebun, nebunia fiind forma bufa degradata a intelepciunii.

Deznodamantul - adresare directa- ca forma de imbarbatare, dar si de revelare a invataturii,

prezinta noua stare a personajelor: desi indurerata, Enigel nu se schimba, ea ramane "prea cuminte", echilibrata("linistita") , ("dreapta") prin ratiune.

Crypto insa va rataci (asa cum mintea lui e ratacita) intr-o tovarasie infernala : in locul batranului eunuc, "laurul-balaurul"- recunoastem in euforie cuvantul "aurul" corupt in semnificatiile sale alchimice si "masalarita", perechea lui feminina otravitoare.

Cu alaiul lui ratacitor, Crypto va pleca fara tinta (ratacire inseamna si abatere de la drum, pierdere), purtand cu sine pretutindenii imparatia otravirii si nebuniei.